

Vad är ätstörningar?

Många funderar över sin vikt och hur man ser ut. Flera provar olika dieter och träningsformer för att gå ner i vikt eller för att försöka förändra sin kropp. Men alla utvecklar inte en ätstörning för det. Då tankar om mat, ätande och kroppsform dominerar ens liv och påverkar ens mående, fysisk hälsa och social samvaro kan det vara fråga om en ätstörning. Gemensamt för ätstörningar är en stark rädsla för att gå upp i vikt. Vikten och kroppsformen blir avgörande för hur personen värderar sig själv.

Systemet som oftast används idag i Sverige för att diagnostisera ätstörningar heter DSM-5 och kan kännas förvirrande och svårt att överblicka. Förkortningen står för Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, femte upplagan. Manualen publiceras av Amerikanska psykiatriska föreningen och specificerar de kriterier som ska uppfyllas för att någon ska få en viss diagnos.

De fyra vanligaste ätstörningar är:

- *Anorexia nervosa* som präglas av signifikant låg vikt, en störd upplevelse av kroppen, och att självkänslan är väldigt påverkad av vikt eller kroppsform.
- *Bulimia nervosa* som präglas av upprepade episoder av hetsätning tillsammans med försök att kompensera för detta genom t.ex. självframkallad kräkning, laxering, fasta eller överdriven motion, samt att självkänslan är väldigt påverkad av vikt eller kroppsform

- *Hetsätningsstörning* (som ofta förkortas till BED eller Binge Eating Disorder på engelska) som liknar bulimi i termer hetsätning men där personen inte försöker kompensera för sina hetsätningssattacker.

- *Övriga ätstörningar* som kan handla om andra specificerade eller ospecificerade ätstörningar som omfattar allvarliga problem med ätande. Dessa övriga ätstörningar kallades tidigare för Ätstörning Utan Närmare Specifikation (UNS) i DSM-IV.

Ätstörningar är mycket heterogena. Den kliniska bilden varierar stort från patient till patient. Det är också vanligt att personer med ätstörningar lider av andra allvarliga psykiska eller fysiska problem. Detta kallas för samsjuklighet, och bidrar till en ännu mer komplex och varierande klinisk bild. Hos barn och ungdomar har samsjukligheten beräknats till cirka 40%. Bland vuxna är siffran ännu högre.

Ångest och depression är de vanligaste psykiatriska diagnoserna som förekommer tillsammans med en ätstörning. Men även olika neuropsykiatriska tillstånd och personlighetssyndrom kan förekomma. Vissa somatiska sjukdomer kan likna ätstörningar. Det är därför viktigt med en noggrann medicinsk och psykiatrisk utredning när en ätstörning misstänks. Den som har en ätstörning kan behöva hjälp med annan problematik parallellt med ätstörningsbehandling.

Läs mer om ätstörningar

- Svenska Psykiatriska Föreningen (2015). Ätstörningar: Kliniska riktlinjer för utredning och behandling. Stockholm: Gothia.
- Clinton & Norring (2002). Ätstörningar: Bakgrund och aktuella behandlingsmetoder. Stockholm: Natur & Kultur.

Läs mer om ämnet

- American Psychiatric Assoc. (2014). Mini-D 5: diagnostiska kriterier enligt DSM-5. Stockholm: Pilgrim Press.
- Birgegård A, Norring C & Clinton D (2012). DSM-IV versus DSM-5: Implementation of proposed DSM-5 criteria in a large naturalistic database. International Journal of Eating Disorders, 45: 353-361.
- Clinton D (2010). Towards an ecology of eating disorders: Creating sustainability through the integration of scientific research and clinical practice. European Eating Disorders Review, 18: 1-9.

Hitta på internet

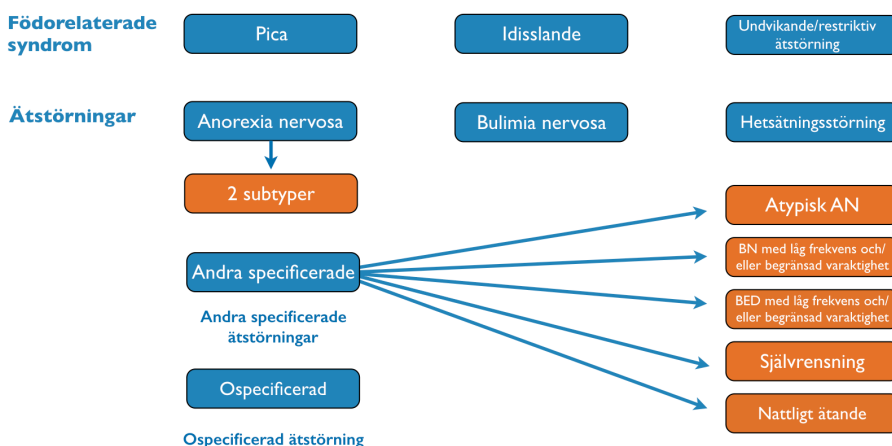
- www.atstorning.se
- www.friskfri.se
- www.tjezonen.se
- www.1177.se

Om KÄTS

KÄTS är en verksamhet inom Stockholms läns landsting som bedriver forskning och utbildning om ätstörningar.

KÄTS informationsblad försöker ge svar på några av de vanligaste frågorna som rör ätstörningar. I våra svar har vi försökt att sammanfatta det rådande kunskapsläget på ett så lätt begripligt sätt som möjligt. För att fördjupa sig i ämnen uppmanar våra läsare att titta närmare på våra litteraturtips.

DSM5: Ätstörningar och födorelaterade syndrom

© Kunskapscentrum för ätstörningar, Stockholm

Senast uppdaterad maj 2017

Kunskapscentrum för ätstörningar (KÄTS)
Norra Stationsgatan 69, 7 tr
113 64 Stockholm

info@atstorning.se
www.atstorning.se
utbildning.atstorning.se